

Sygn. akt: VU 857/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 25 marca 2013 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 marca 2013 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. B. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ustalenia wysokości emerytury w kwocie 5798,96 zł (pięć tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt osiem złotych 96/100) – w związku ze spełnieniem warunków do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej,

II. stwierdza, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu emerytury w wysokości określonej w pkt. I wyroku.

Sygn. akt VU 857/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 marca 2013 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy J. B. prawa do emerytury obliczonej zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując w uzasadnieniu, że możliwość skorzystania z ustalenia wysokości emerytury na podstawie tego przepisu mają jedynie osoby, które spełniając warunki dotyczące wieku i stażu pracy, kontynuują ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu 65 lat życia i z wnioskiem o emeryturę wystąpią po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 r. tymczasem, decyzją z dnia października 2008 r. znak(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. B. domagając się przyznania prawa do emerytury obliczonej zgodnie z art. 55 ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż cytowany przepis nie ogranicza możliwości

ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej tylko do pierwszego wniosku o świadczenie. Ubezpieczony wywodził ponadto, że jakkolwiek w 2008 r. nabył prawo do emerytury, to jednak wypłata świadczenia została wstrzymana stosownie do treści art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jej oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. B., urodzony w dniu (...), w dniu 9 września 2008 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 17 października 2008 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym od dnia 1 września 2008 r. Organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia wskazując, że zgodnie z art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż wnioskodawca pozostaje w zatrudnieniu w Sp. z o.o. (...) w L..

/okoliczności bezsporne/

J. B. wiek emerytalny 65 lat i 1 miesiąca osiągnął w dniu (...). Po osiągnięciu w/w wieku ustawowego ubezpieczony kontynuował zatrudnienie .

W Sp. z o.o. (...) w L. wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu do dnia 17 marca 2013 r.

Dowody: akta ubezpieczeniowe: świadectwo pracy, k. 7.

W dniu 18 marca 2013 r. wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury obliczonej zgodnie z art. 55 ustawy emerytalnej.

Dowody: akta ubezpieczeniowe: wniosek z dnia 18.03.2013 r., k. 1-3.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. B. zasługiwało na uwzględnienie.

Jak wynika z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.), ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26 (emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183), jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Stosownie o treści art. 27 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3 (wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie od dnia 1 stycznia 1948 r. do dnia 31 marca 1948 r. wynosi co najmniej 65 lat i 1 miesiąc) oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Na wstępie należy wskazać, iż przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest wniosek o przeliczenie świadczenia, do którego prawo wnioskodawca nabył w 2008 r., nie zaś o przyznanie prawa do emerytury, o której mowa w art. 55 ustawy emerytalnej. Należy bowiem zwrócić uwagę na fakt, iż z chwilą złożenia wniosku z dnia 18 marca 2013 r. J. B.

nie nabył nowego rodzaju świadczenia, a jedynie inny rodzaj emerytury (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 4 września 2013 r., sygn. akt III AUa 759/13).

Odnosząc się do oceny zasadności zaskarżonej decyzji należy wskazać, iż na gruncie niniejszej sprawy bezspornym było, że w dniu (...) J. B. osiągnął powszechny wiek emerytalny, a ponadto legitymuje się stażem pracy w wymiarze 25 lat.

Kwestią sporną pomiędzy stronami niniejszego postępowania było natomiast ustalenie, czy wnioskodawca spełnia pozostałe warunki niezbędne do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Organ rentowy argumentował bowiem, że możliwość tego przepisu mają jedynie osoby, które z wnioskiem o emeryturę wystąpią po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 r.

J. B. zarzucił natomiast, iż art. 55 ustawy emerytalnej nie ogranicza możliwości ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej tylko do pierwszego wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego. Wywodził ponadto, że jakkolwiek w 2008 r. nabył prawo do emerytury, to jednak wypłata świadczenia została wstrzymana z uwagi na pozostawanie w stosunku pracy.

Analizując ustalony w sprawie stan faktyczny Sąd doszedł do przekonania, iż ubezpieczony spełnił przesłankę „kontynuowania zatrudnienia” w rozumieniu art. 55 ustawy emerytalnej.

Wskazać należy, że do 30 czerwca 2000 r. ustawa emerytalna nie wymagała dla przyznania prawa do emerytury rozwiązania stosunku pracy. Powyższe uległo zmianie po wejściu w życie art. 103 ust. 2a ustawy, który został dodany przez art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 9, poz. 118), a który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Innymi słowy, sformułowanie "kontynuował ubezpieczenie" użyte w art. 55 ustawy emerytalnej, w istocie oznacza "nie rozwiązał stosunku pracy", niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym). W konsekwencji, zawarta w art. 55 ustawy emerytalnej przesłanka kontynuowania ubezpieczenia do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym mogłaby zostać spełniona także w sytuacji, gdyby wniosek o emeryturę został złożony przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 424/12).

W ocenie Sądu na uwzględnienie nie zasługiwał zarzut organu rentowego, iż możliwość skorzystania z ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej mają jedynie osoby, które spełniając warunki dotyczące wieku i stażu pracy – określone w tym przepisie - kontynuują ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu 65 lat życia i z wnioskiem o emeryturę wystąpią po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 r.

Z literalnego brzmienia tego przepisu nie wynika bowiem, aby wniosek o emeryturę w powszechnym wieku musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie.

Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UZP 4/13 oraz w wyroku z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UZP 4/13, w którym stwierdził, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą.

Wskazać należy również, iż art. 55 ustawy emerytalnej nie wymaga, aby zatrudnienie było kontynuowane przez ustawowo określony okres, zatem wystarczy, że trwało ono po ukończeniu 65 lat życia. Wystąpienie z wnioskiem o

emeryturę musi nastąpić po dniu 31 grudnia 2008 r. i tak było też w przypadku wnioskodawcy. Jak wynika z akt ubezpieczeniowych skarżący ustawowy wiek emerytalny osiągnął w dniu (...), a do dnia 17 marca 2013r. kontynuował zatrudnienie.

W tym miejscu wskazać należy, iż powyższe przesłanki nie są jedynymi okolicznościami, które badał sąd rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego.

W niniejszej sprawie postępowanie nie ograniczało się jedynie do ustalenia czy wnioskodawca tylko kontynuował ubezpieczenie emerytalnego po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz wystąpił z wnioskiem o emeryturę po 31 grudnia 2008 r.

Warunkiem przeliczenia emerytury – przy zastosowaniu zasad określonych w art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 z późniejszymi zmianami) jest – poza przesłankami kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego po osiągnięciu ustawowego wieku emerytalnego oraz wystąpienia z wnioskiem o emeryturę po 31 grudnia 2008 r. - konieczność oceny, czy emerytura obliczona na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej byłaby wyższa od emerytury dotychczas obliczonej na podstawie art. 53 tej ustawy.

W niniejszej sprawie taka sytuacja miała miejsce, bowiem wysokość emerytury obliczona na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła 5.798,96 zł, zaś wysokość emerytury obliczona na podstawie art. 27 tej ustawy – 5.272,41 zł.

Reasumując sąd – kierując się treścią art. 477¹⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 marca 2013r. - znak (...) i orzekł jak w pkt. I wyroku.

W pkt. II wyroku sąd orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu emerytury w wysokości określonej w pkt. I wyroku.

Zgodnie z zapisem art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z dnia 10 listopada 1998r., Nr 137, poz.887 z późniejszymi zmianami) - jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Istotnym dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy jest zatem ustalenie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekroczył termin do ustalenia emerytury w prawidłowej wysokości. Termin ten w niniejszej sprawie wynosił 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej).

Analizując materiał dowodowy sprawy, Sąd poczynił ustalenia celem wyjaśnienia czy organ rentowy przed wydaniem zaskarżonych decyzji wypełnił, w toku prowadzonego postępowania administracyjnego, wszystkie obowiązki nałożone na niego przez kodeks postępowania administracyjnego.

W tej sytuacji przypomnienia wymaga, że zgodnie z art. 66 ust. 4 ustawy systemowej w zakresie prowadzonej działalności organowi rentowemu przysługują środki prawne właściwe organom administracji państwowej. W opisanej działalności zakład stosuje przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, administracyjnego a w szczególności winien mieć na względzie:

- obowiązek podejmowania niezbędnych kroków do wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 7 k.p.a.);

- obowiązek informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego (art. 9 k.p.a.);
- obowiązek zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym i możliwość wypowiedzenia się co do zebranego w sprawie materiału dowodowego (art. 10 k.p.a.).

Zgodnie z art. 75 k.p.a. dowodami w postępowaniu administracyjnym może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie jest sprzeczne z prawem (...) a zebrany w sprawie materiał dowodowy organ administracji państwowej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i ocenić” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 lipca 2007 r. , sygn. akt III AUa 1995/06).

Z treści akt ubezpieczeniowych, prowadzonych przez organ rentowy wynika, iż przed wydaniem zaskarżonej decyzji nie wypełnił obowiązku wymienione w kodeksie postępowania a art. 9 kpa. W toku postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku o przeliczenie emerytury ubezpieczony miał bowiem możliwość udziału w postępowaniu administracyjnym poprzez składanie dowodów w postaci dokumentów, których analiza stanowiła integralną część postępowania administracyjnego związanego z rozpoznaniem wniosku o przeliczenie emerytury.

W ocenie sądu organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu emerytury w wysokości określonej w pkt I wyroku, ponieważ wydając zaskarżoną decyzję dokonał nieprawidłowej interpretacji przepisu art. 55 FUS, stosując wykładnię rozszerzającą , na co wskazywał sąd w niniejszym uzasadnieniu.

W konsekwencji sąd orzekł jak w pkt. III wyroku.